

Trifolium alpestre

Alpklöver

NE NA LC DD NT VU **EN** CR RE
Starkt hotad (EN)
B1ab(iii,iv,v)+2ab(iii,iv,v)

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Fabales (ärtordningen), **Familj:** Fabaceae (ärtväxter), **Släkte:** *Trifolium* (klöverar), **Art:** *Trifolium alpestre* - alpklöver L. **Synonymer:** *Stenklöver*

Kännetecken

Alpklöver är en klöverart som till allmän habitus och blomställning påminner om skogsklöver, *Trifolium medium*. Den är flerårig med kraftiga jordstammar, vilket ger den möjlighet att vara beståndsbildande. Stjälkarna är upprätta, 2–4 dm höga och ogrenade. Bladen är lansettlika och smalare än hos skogsklöver med talrika tydliga, bågböjda nerver och smala, spetsiga stipler. Blommorna är kraftigare röda än de i allmänhet är hos skogsklöver. Fodret erbjuder det säkraste skiljekaraktärerna genom att vara starkt hårigt med 20 tydliga nerver och en fodertand tydligt längre än de övriga. Skogsklöver har kalt foder med 10 nerver och alla fodertänder jämnlånga.

Utbredning och status

I Sverige är arten känd bara från två lokaler på Gotland, dels utanför Visby, där den upptäcktes 1985 och förekommer på sju platser inom 2 km² och på nordöstra Gotland vid Kyllaj där den upptäcktes 1997. Förekomsterna söder om Kyllaj verkar ha försvunnit. Under 1800-talet rapporterades den från 4 lokaler i Skåne, varifrån den senaste dokumentationen är i form av pressat material från 1886. Arten är sällsynt i Danmark, där den förekommer på ett minskande antal lokaler, men ofta i stora bestånd. Numera växer den endast på Själland, men tidigare även på Fyn, Mön och Bornholm. Totalutbredningen är östeuropeisk-kontinental med sammanhängande utbredning inom ett område från Centraleuropa till Västasien. De närmaste förekomsterna finns i Baltikum, bl.a. på Dagö och Ösel.

Ekologi

Den gotländska förekomsten vid Visby växer i gles, örtrik tallskog på sandigt, kalkhaltigt underlag tillsammans med växter som en, mjölon, örnbräken, färsvingel, brudbröd, gulmåra, blodnäva och blåsippa. På Kyllajlokalen växer den i sand och kolstybb nära en kalkugn, ej långt från stranden. Arten växer där framför allt på öppna, solexponerade platser. Lämpliga miljöer som anges för den inom det närbelägna utbredningsområdet är torr, kalkrik mark med gles skog, buskiga backar och torrängar. Alpklöver har mycket dålig fruktsättning på de gotländska lokalerna.

Hot

Alpklöver missgynnas uppenbarligen av igenväxning av buskar och träd liksom av kvävegynnade örter och gräs. Exploatering och markskador är uppenbara hotfaktorer, men den stadsnära lokalen är skyddad eftersom den är belägen i naturreservat.

Åtgärder

Lokalerna för alpklöver måste skyddas från all exploatering i form av totalavverkning, vägbyggnad och bebyggelse. Viss röjning bör vara lämplig för att förhindra igenväxning och för att solöppna platser skall bibehållas. Hotsituationen för Kyllajförekomsten bör undersökas. Arten övervakas av floraväktare.

Övrigt

Alpklöver är fridlyst. Förekomsten utanför Visby bedöms kunna vara ursprunglig. Hur förhållandet är för Kyllajförekomsten återstår att utreda. Utländska namn – DK: Skov-Klöver, FI: Pyökkiapila.

Naturvård

Fridlysnig: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 8. Bestämmelsen gäller hela landet

Litteratur

- Bohus Jensen, E. & Bohus Jensen, A. 1985. Alpklöver, *Trifolium alpestre*, på Gotland. Svensk Bot. Tidskr. 79: 373.
- Jessen, K. 1931. The Distribution within Denmark of the higher plants II. The distribution of the Papilionaceæ within Denmark. Kgl. Dan. Vid. Selsk. Skr. Nat. Math. afd. 9 række III.2.
- Nilsson, Ö. & Gustafsson, L.-Å 1976. Projekt Linné rapporter 1–13. Svensk Bot. Tidskr. 70: 165–175.
- Petersson, J. 1998. Hotade växter på Gotland. Del 1: Försvunna och akut hotade växter. Rindi 18: 4–43.

Författare

Lena Jonsell 1993. ©ArtDatabanken, SLU 2007.